

העשירים מתעשרים

הבורסה הישראלית שבויה בידי הבנקים הגדולים ויקריהם, העושים בה כ"חפצם. תרגילים המזכירים את ימי ה"בורסה האמריקאית לפני המשבר של 1929 נעשים בארץ ללא כל התנגדות. כך, למשל, עלו שערי מניות "פרוט"

יו"ר זכר
הסבה לבעלי עניין

ארוס" ללא כל סיבה מוצדקת. הקהל התמים התפתה וקנה מניות, בהאמינו לכתבים שטענו כי כדאי לרכוש את ה"מניה של החברה, שיושביראש מועצת המנהלים שלה הוא נגיד "בנק ישראל" לשעבר משה זנבר. כאשר הגיעה המניה לשיא מכרו, "משקיעי ישראל" — שהחזיקו קו בחלק ניכר מן המניות — את מניותיהם בריווח נאה, ועתה שוב יפלו השערים.

כמה מדוייזים

בעלי בחי הקולנוע?

בעלי בתי הקולנוע בישראל זועקים מרה על הקטנת הכנסותיהם בגלל ה"טלוויזיה, מנמקים בכך אי-הכנסת שיפורים באולמות הקולנוע הדומים לרוב ל"מיזבלות נעדרות מיזוג-אוויר. פירסום בכתב-העת, "וראייטי" מן ה-24 באוגוסט מגלה, כי בשנים 1976-1971 גדלו הכנסות מפני הסרטים האמריקאים בישראל ב-40%, אחרי המרה ל"דולאר. לפני ההמרה היה הגידול בשיעור 222%. לשם השוואה: הגידול בתקופה זו של ההכנסות בדולרים היה באיטליה 31%, מערב-גרמניה 99%, הולנד 158%, אוסטרליה 28%, בריטניה 12%.

הזעם"

יצולם בישראל

הסרט "הזעם", בבימויו של בריאן דה-פאלמה ובהפקת "פוקס" — המאה העשרים" יצולם בישראל באמצעות חברת "ישראלפילם", "ישראלפילם" המבצעת עבור דות עבור חברות סרטים וטלוויזיה רבות, ובעיקר עבור "הפקות אינטרקונטיננטל", שייכת לאלכס מסיס ומישה קר" קובסקי. "אינטרקונטיננטל" מפיקה עתה סדרה של סרטים עבור סי-בי-אס — "פוקס" ורישתות טלוויזיה הולנדיות וגרמניות.

האוצר מסבסד

את "הבנק למלאכה"

שני בנקים מתחרים עתה על רכישת "הבנק למלאכה". האחד הוא "בנק המיזרחי המאוחד" והאחר "הבנק הבינלאומי הראשון". נראה כי האוצר יעדיף שאחד משניהם יקנה את "הבנק למלאכה" ולא ימכרו אותו לאחד משלושת הבנקים הגדולים. בדיקה של עיסקי, "בנק למלאכה" מגלה, כי הוא רחוק מחיות בנק כדאי לרכישה. האוצר הפקיד בו לפני שנים 40 מיליון לירות לצמיחות, ללא הצמדה, בריבית של 5% לשנה. ריווחי הבנק על הפקדה זו בלבד לשנה הם 10 מיליון לירות. כל הרווח של הבנק בשנת 1976 היה 12 מיליון לירות. מכאן שבלי הפיקדון של האוצר ספק אם היו לבנק ריווחים בכלל. לבנק 18 סניפים, שבהם 6000 לקוחות. האוצר מעוניין למכור אותו בגלל הסיכסוך בין האוצר, שמינה מנכ"ל לבנק, לבין התאחדות-בעלי-המלאכה הרוצה כי הבנק יממן את חבריה בלי בדיקה כלכלית. השר הממונה על הבנק, שר המיסחר והתעשייה יגאל הורוביץ, מינה ועדה בראשות יועצו ישראל סחרוב, שתחליט למי למכור את הבנק ובאיזה סכום. שאר חברי הוועדה הם מאיר חת והחשב הכללי גיורא גזית.

איך מתגברים

על סעיף 101

אחת הסיבות לקפאון שחל בהנפקות של אמסיות חדשות בבורסה הוא סעיף 101 ברפורמה. סעיף זה נוסח בעיקבות הנפקת "עלית", שהנפיקה מניות לבעלי-המניות הקיימים במחיר גבוה, וכיוון ש"המניות פטורות ממס יכלו בעלי "עלית" למכור את המניות ולהוציא ריווח נקי מן המיפעל. סעיף 101 קבע, כי כאשר חברה קיימת נרשמת בבורסה ישלמו בעלי המניות הקיימים בעת הרישום מס-הכנסה על ה"הפרש בין המחיר שבו נרשמת המניה לבין המחיר ההיסטורי שלה. הסעיף גרם קפאון ברישום חברות חדשות בבורסה. באחרונה פותחה טכניקה להתגברות על סעיף זה. חברות נרשמות בבורסה ב"מחיר נמוך ממחירן האמיתי, כך שהמס המשולם על ההפרש קטן. אחר-כך מעלים את שער המניה בבורסה, ואז מוכרים את המניות. על ההפרש שבין המחיר הנמוך לבין מחיר הרישום אין מס, וכך מוציאים את הרווחים מן החברה בלא תשלום מיסים.

מדוע המוסדות

קונים מניות

אחת הסיבות המביאות מוסדות שונים כמו קיבוצים להשקיע במניות במקום ב"איגרות חוב היא סעיף ייחוס ההוצאות ברפורמה במיסים. לפני הרפורמה יכול היה עסק לייחס את הוצאות המימון שלו על הלוואות כנגד רווחיו מהשקעה באג"ר ות"חוב. ע"מנת לאלץ מוסדות להשתמש קודם-כל במקורות שלהם במקום להשקיעם באיגרות-חוב וללוות מן ה"ממשלה, בוטלה אפשרות זו. אולם לא בוטלה האפשרות לייחס הוצאות מימון אלו נגד רווחים מהשקעות במניות. התוצאה היא שמוסדות רבים יו"תר ויותר עוברים מהשקעה באיגרות-חוב להשקעה במניות, וממשיכים ללוות מן הממשלה.

הקמה ועדה להעלאת

מחירי אבקת-החלב

שר-המיסחר והתעשייה יגאל הורביץ חקם ועדה לבדיקת היחס שבין מחירי החלב לאבקת-החלב. הוועדה תחליט על בעיקבות הביקורת הציבורית שנמתחה על כך שכאשר בוטלו הסובסידיות על מוצרי החלב הוועלו מחירי החלב ומוציאים ריווח של 20% לערך, נשאר מחיר אבקת-החלב ללא שינוי. עתה כדאי ליצרנים להשתמש למוצרי חלב באבקה, במקום בחלב. בעבר היו מעלים תמיד את מחירי אבקת-החלב בעיקבות העלאת מחירי החלב, כדי למנוע עיוות במשק החלב.

כמה

שוות

מניות

"טפחות"?

שר-האוצר מינה ועדה שתבדוק את שווי מניות "טפחות" אשר בבעלות ה"ממשלה, כצעד ראשון לקראת מכירתן. חברי הוועדה הם הד"ר מאיר חת, עורך-הדיון יעקב תמיר ורואה-החשבון שלום רונאל. מניות "טפחות" שבידי הממשלה מקנות לה ידעה מכרעת בניחול הבנק. שאר המניות מוחזק בעיקר בידי "כלל" ו"משקיעי ישראל". שתי החברות האלה טוענות כי בידן הבטחה ממי ש"היה שר-האוצר, פינחס ספיר, כי

עו"ד תמיר
ועדת בדיקה

תינתן להן זכות ראשונה לקניית מניות הממשלה. "טפחות" הוא הבנק המרכזי המבצע את מדיניות הממשלה בתחום השכונ, ו"הוא מחלק מדי שנה כ-40% ריווחים. שלושת הבנקים הגדולים לא הודיעו על כוונה לרכוש את "טפחות", בין השאר מגיוון שחברת "כלל" שייכת בחלקה הגדול לשלושת הבנקים הגדולים. "משקיעי ישראל" שייכת לאלפי משקיעים יהודים אמריקאים, והיא נשלטת על-ידי קבוצת סם רוטברג המחזיקה ב-7% מן המניות.